

Ærede gjester, kunstnere og venner

Kunsten er det nærmeste vi kommer mennesket var forfatter Sigurd Helseth's kloke ord.

I forrige uke ble den nye smarttelefonen til et velkjent amerikansk firma presentert – til stormende jubel fra publikum i salen.

Et samfunn består av mange overflater. En slik telefon er det perfekte tilbehøret for den som ønsker å forbedre sin egen personlige overflate. Bare ved å legge den nyeste modellen av smarttelefonen på kafé-bordet, så viser du at du er i front både teknologisk og økonomisk. Et objekt med et sensuelt, blankt, perfektionert ytre som kan fortelle omverdenen hvilken status du har i samfunnet og hvor flink du er. Et speil som kan fortelle deg at du er vakrest i landet her.

Kunsten har en ekstra dimensjon– overflaten er kun en inngangsport inn til hvem vi er. Den går inn i dybden og forteller oss at vi ikke er alene. Den gir oss erkjennelse og forståelse av hva det betyr å være et menneske. Kunsten har muligheten til å vise oss at vi ikke er perfekte, den kan avsløre, kritisere, harselere og sette spørsmålstegn ved de valgene vi gjør i livet. Den kan bryte overflaten og vise oss hva som ligger bak.

/

Trøndelagsutstillingen er skodd over samme lest som Høstutstillingen og de franske protest-utstillingene i Paris, arrangert av kunstnerne selv, i protest mot borgerskapets konserverende kunst-smak. Disse utstillingene blir regnet

som den europeiske avantgardens fødsel. Høstutstillingen er nå snart 130 år og ble etablert i 1882.

Vi kjenner alle det verket som på Høstutstillingen tidlig skapte stor oppstandelse og debatt. Det var Edvard Munchs «Syk pike».. Kritikken gikk nettopp på at verket ikke hadde god nok overflate og bare var noe talentløst, utskrapt smøreri. Idag vet vi hvilke verdier som ligger skjult i hans kunst - hvilken betydning hans kunstnerskap har hatt for folk over hele verden.

Landsdelsutstillingene ble etablert for å få kunsten ut til folket. Trøndelagsutstillingen er i familie med sine fire kusiner: Nordnorsken, Vestlandsutstillingen, Østlandsutstillingen og Sørlandsutstillingen. Hvert år har de turnert rundt i landet og skapt faste møtepunkter mellom publikum og norsk samtidskunst.

Veldig mange kunstnere har startet sin karriere på Trøndelagsutstillingen. Idag som i 1976 er det en høyst levende arena hvor etablerte og debuterende kunstnere stiller ut side om side. Verdien ligger i formen: Fri innsendelses-rett og fagfellevurdering. Det gjør at alle verk blir vurdert på lik linje og av kunstnerne selv, som velges demokratisk for to år av gangen. Det er en form som utgjør et mangfold og representerer bredde, fordi den er så alene om å gi alle som vil, muligheten til seriøs og profesjonell kunstfaglig vurdering.

Trøndelagsutstillingen er konstant under lupen og har i 40 år gjenoppfunnet seg selv i takt med nye generasjoner, som hvert år setter sitt preg på den. I krystallkulen ser jeg tre muligheter som kan gi utstillingen høyere status og slik virke mer attraktiv å søke på, også for de etablerte kunstnerne her i landsdelen.

Det er 1. solide avsetninger til vederlag og honorar for kunstnerens arbeid med utstillingen, 2. egne produksjonsmidler og 3. mulighet for internasjonalisering, gjennom at turneen kan gå til attraktive visningssteder i utlandet. God formidling, proffe hjemmesider og egnede visningsrom har vært fokus- og satsingsområde de siste årene for Trøndelagsutstillingen. Jeg vil gi anerkjennelse alle som har bidratt til disse viktige grepene, som gjør at utstillingen nå vises på kunstens egne premisser. Resultatet ser vi her i dag!

Art teaches us nothing, except the significance of life, sa Michael Korda.

En kunstutstilling kan være et farlig sted å gå inn i – du entrer på egen risiko. Når du stiller deg opp foran et kunstverk, så er det ikke sikkert speilet forteller deg «at du er vakrest i landet her». Men det kan godt hende at det gir deg en erkjennelse, som har mye større betydning for din personlige utvikling og for ditt liv.

Til slutt ønsker jeg at vi alle gir en solid applaus først og fremst til alle kunstnerne, men også til Trøndelag bildende kunstnere, utstillingsleder for Trøndelagsutstillingen Anita Björklund, Trøndelag Senter for Samtidskunst, Galleri KIT og til det solide kunstfaglige arbeidet gjort av årets Jury - Gratulerer med 40-års jubileet!